יום ג', ז' בחשון תשע"ז (08 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ז' בחשון**, **מתחילים, בארץ ישראל, להתפלל על הגשמים** וכוללים תפילה זו בברכת השנים שבתפילת שמונה-עשרה. בנוסח עדות המזרח, מחליפים את ברכת "ברכֵנו" ל"**ברך עלינו**"; ואילו בנוסח אשכנז ונוסח ספרד מחליפים את המילים "ותן ברכה" ל"**ותן טל ומטר לברכה**" בברכת "ברך עלינו".

מאז תפילת מוסף בחג שמיני-עצרת/שמחת תורה, התחלנו להזכיר את גבורות הגשמים - "משיב הרוח ומוריד הגשם" בברכת "תחיית המתים", וזו דרך שבח להקב"ה. חלפו 15 יום – הזמן שנקבע ע"י חכמינו כ"מספיק לאחרון שבישראל מעולי הרגלים להגיע לנהר פרת". עכשיו, מתחילים גם לשאול – כלומר, להתפלל ולבקש – על הגשמים, כל עדה לפי נוסחה.

בחו"ל, שהמים מרובים ואין צריכים מטר כל-כך, מתחילים בשאלת גשמים 60 יום אחרי תקופת תשרי {השנה מחולקת ל-4 תקופות: **תשרי**, **טבת**, **ניסן**, **תמוז**}. כיוון שמחשבים תקופות רק לפי שנות החמה, אין ל'שאלת הגשמים' בחוץ לארץ תאריך התחלתי קבוע בלוח שלנו, הבנוי על חודשי הלבנה. אבל יש לה יום קבוע בלוח של העמים, והוא ב-5 לדצמבר. ושואלים את הגשמים עד ערב פסח ועד בכלל, בין בארץ ישראל ובין בחו"ל. [ספר התודעה]

***

הזכרת גשמים ובקשתם

בתקופת החורף אנו מזכירים את הגשם פעמיים בתפילה. בתחילה אנו מזכירים את הגשם כדי לשבח את ה' המוריד אותו, ואח"כ אנו מבקשים מה' שיברך אותנו בטל ומטר.

בברכה השנייה, היא ברכת "מחיה המתים", אנו משבחים "משיב הרוח ומוריד הגשם". ותקנו להזכיר את שבח הגשם בברכת "מחיה המתים", מפני שהגשמים מביאים חיים לעולם.

בברכה התשיעית, היא ברכת השנים, אנו מבקשים על הגשם. למנהג ספרדים, כל נוסח ברכת השנים משתנה מהחורף לקיץ, בחורף פותחים ב"ברך עלינו", ואילו בקיץ פותחים ב"ברכנו ה'א-להינו". ולמנהג אשכנזים, נוסח ברכת השנים בקיץ ובחורף שווה, אלא שבחורף אומרים "ותן טל ומטר לברכה" ואילו בקיץ אומרים "ותן ברכה" (לתימנים נוסח שונה, אך הכלל ההלכתי אחד).

"אֱלֹקִים נִצָּב בַּעֲדַת-אֵ-ל בְּקֶרֶב אֱלֹקִים יִשְׁפֹּט."
מתוך פרק התהלים [פ"ב] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום <u>שלישי</u> בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה **לכל** חולי ישראל

יום ג', ז' בחשון תשע"ז (08 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ואף שגם הזכרת הגשמים וגם בקשת הגשמים נאמרות בחורף, ישנו הבדל ביניהם, ש**הזכרת גשמים נאמרת בזמן הראוי לגשמים**, ואילו **בקשת הגשמים נאמרת רק בשעה שאנו רוצים שהגשם יתחיל לרדת.**

תחילת זמן הזכרת הגשם בשמיני עצרת. ואמנם היה מקום להזכיר את הגשם מתחילת חג הסוכות, שכבר אז מתחיל זמן הגשמים, אלא ש**הגשם נחשב לסימן קללה בחג הסוכות**, שכשהוא יורד אי אפשר לקיים את מצוות הישיבה בסוכה, לפיכך, אין מזכירים אותו בחג הסוכות. וקבעו להתחיל להזכירו בתפילת המוסף של שמיני עצרת, שאז כל הציבור נמצא בבית הכנסת, ויכולים להכריז בפני כולם להתחיל להזכיר את הגשם. אבל לתפילת ערבית לא כולם באים, ולפני תפילת שחרית אי אפשר להכריז, שאין להפסיק בין גאולה לתפילה...

אבל **את תחילת הבקשה על הגשם דחו בחמישה עשר יום**, לליל שביעי בחודש מרחשוון. וזאת כדי שאחרון עולי הרגל, שבא מנהר פרת, יספיק לחזור לביתו בלא שירד עליו גשם בדרכו (שו"ע קיז, א). ואף אחר החורבן לא נתבטל המנהג, מפני שכל מנהג שמזכיר את הימים הגדולים בהם בית המקדש עמד על מכונו, חביב עלינו מאוד ואיננו רוצים לבטלו. ורק אחר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, תוכל הסנהדרין להחליט אם לשנות את זמן תחילת שאלת הגשמים, בהתחשב באמצעי התחבורה החדשים.

ממשיכים להזכיר גשמים עד יום ראשון של חג הפסח, בשחרית עדיין מזכירים גשמים, ובמוסף כבר מזכירים את הטל. ולגבי בקשת גשמים, מכיוון שהבקשה נאמרת רק בימות החול, ממילא יוצא ששואלים גשמים בפעם האחרונה בתפילת מנחה של ערב חג הפסח. [**מקור**]

"אֱלֹקִים נִצָּב בַּעֲדַת-אֵ-ל בְּקֶרֶב אֱלֹקִים יִשְׁפֹּט."
מתוך פרק התהלים [פ"ב] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה **לכל** חולי ישראל